

Kadernota 2026

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	2
1 Aanbieding	3
1.1 Inleiding	4
1.2 Uitgangspunt sluitende begroting.....	5
2 Ontwikkelingen	6
2.1 Nieuwe ontwikkelingen	7
3 Uitgangspunten	10
3.1 Algemeen	11
3.2 Rente- en afschrijvingsbeleid	12
3.3 Belastingen en rechten	13
4 Meerjaren prognose 2026 - 2029	14
4.1 Verwachte ontwikkelingen	15
4.2 Ontwikkelingen met structurele gevolgen.....	16
4.3 Ontwikkelingen met incidentele gevolgen.....	26

1 Aanbieding

1.1 Inleiding

Hierbij bieden wij u de kadernota 2026 aan. Zoals gebruikelijk is dit de opmaat naar de begroting 2026 met een meerjarige doorkijk tot en met 2029.

De kadernota vormt de start van de P&C cyclus 2026. Het doel van de kadernota is dat de raad zich, voorafgaand aan de begrotingsvoorbereiding, uit kan spreken over de verwachtingen die zij heeft en de kaders kan stellen voor het opstellen van de Programmabegroting 2026-2029 door het college.

Een kadernota behoeft, anders dan een begroting, meerjarig in financiële zin (nog) niet sluitend te zijn. Wel dient er uiteraard een reëel inhoudelijk en financieel perspectief te worden vastgesteld op basis waarvan in november een sluitende begroting gepresenteerd kan worden.

In de kadernota 2026 schetsen we een toekomstgericht plan voor onze gemeente. Met een focus op duurzaamheid, inclusiviteit en economische groei streven we ernaar om een bloeiende en leefbare gemeenschap te creëren waarin iedereen zicht thuis voelt. Tevens wordt voor de laatste keer, voortgeborduurd op het coalitieprogramma "Someren een verbonden gemeente", daar er in 2026 weer gemeenteraadsverkiezingen plaatsvinden.

De kadernota dient als leidraad voor het beleid en de investeringen van de komende jaren.

In aanloop naar de kadernota is in het 4e kwartaal van 2024 gestart met het project Zero Based Budgetting (ZBB) met als doel een sluitende begroting te kunnen presenteren.

Deze kadernota toont allerlei verplichtingen en wensen vanuit de organisatie die om extra middelen vragen.

Inmiddels is ook bij de Voorjaarsnota bekend geworden dat er een bijstelling vanuit het Rijk komt waardoor het eerdere ravijnjaar 2026 als het ware wordt opgeschoven naar 2028. Ondanks deze bijstelling laat de begroting van Someren nog grote tekorten zien vanaf 2026 en is inzet van de ZBB maatregelen noodzakelijk.

De maatregelen zijn als bijlage toegevoegd en per categorie in beeld gebracht op het begrotingsresultaat. Door inzet van de ZBB maatregelen zijn de baten en lasten weer structureel in evenwicht.

Bij de begroting controleert de raad of de kaders uit de kadernota zijn gerespecteerd en worden de definitieve kaders voor de uitvoeringsagenda van het volgend boekjaar vastgesteld.

Bij de zomernota en de decemberrapportage controleert de raad de uitvoering volgens de begroting en stelt waar nodig die begroting bij.

Bij de jaarrekening ligt het accent volledig op de controlerende taak.

1.2 Uitgangspunt sluitende begroting

De gemeente heeft de verantwoordelijkheid om een begroting vast te stellen die structureel en reëel in evenwicht is. In het Gemeenschappelijk Financieel Toezichtkader dat uitgebracht is door de gezamenlijke provincies staat hierover het volgende:

De begroting is structureel en reëel in evenwicht. De structurele baten dekken ieder jaar de structurele lasten en de ramingen zijn realistisch. Als de begroting niet structureel en reëel in evenwicht is, dan moet aannemelijk zijn dat dit evenwicht uiterlijk in het laatste jaar van de meerjarenraming tot stand wordt gebracht. Gezien de grote tekorten is dit niet haalbaar en zullen we de begroting 2026 in evenwicht brengen.

In deze kadernota zijn de verwachte uitkomsten uit de Voorjaarsnota van het Rijk verwerkt. Gemeenten krijgen toch extra middelen voor de jaren 2026 en 2027. De Meicirculaire 2025 hebben we nog niet ontvangen, dus de cijfers zijn nog niet definitief.

Verder zijn de aanvragen en ontwikkelingen verwerkt, waarvan de verwachte kosten onderbouwd zijn.

Het structurele resultaat toont nu een negatief saldo.

Voor het opstellen van de meerjarenbegroting is het dus van belang dat er keuzes gemaakt worden en/of dat de ZBB maatregelen worden ingezet.

Ook de aanvragen en ontwikkelingen met een incidenteel karakter zijn verwerkt. Aangezien het verwachte resultaat niet toereikend is voor deze lasten, zal hiervoor eventueel de Algemene Reserve vrij aanwendbaar ingezet dienen te worden.

De uitgangspunten voor een sluitende begroting in 2026 zijn gebaseerd op een verantwoord financieel beleid dat gericht is op het handhaven van een gezonde balans tussen inkomsten en uitgaven. We streven naar efficiëntie en effectiviteit in onze uitgaven, waarbij we prioriteit geven aan essentiële diensten en investeringen die de levenskwaliteit van onze inwoners verbeteren. Daarnaast streven we naar het maximaliseren van inkomsten door een doordacht belastingbeleid en het benutten van subsidies en andere financiële bronnen. Deze uitgangspunten vormen de basis voor een begroting die niet alleen in evenwicht is, maar die ook ruimte biedt voor toekomstige ontwikkelingen en kansen.

Kortom voldoende uitdagingen om de juiste kaders voor te stellen.

2 Ontwikkelingen

2.1 Nieuwe ontwikkelingen

2.1. Loon- en prijsontwikkelingen

In de vorige kadernota had de sterk gestegen inflatie de overhand. Nu kunnen we constateren dat de loon- en prijsontwikkelingen weer op een normaler niveau zitten. Over 2024 bedraagt, volgens opgave van het CBS, het gemiddelde inflatiepercentage 3,3.

2.2. Gemeentefonds

De vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) waarschuwt voor een ernstige financiële crisis bij gemeenten vanaf 2026. Een geplande korting op het gemeentefonds dreigt driekwart van de gemeenten in de rode cijfers te brengen, wat leidt tot bezuinigingen op essentiële voorzieningen zoals woningbouw, jeugdzorg, verouderde schoolgebouwen, infrastructuur en veiligheid.

De VNG riep het kabinet op om in de Voorjaarsnota van het Rijk voldoende middelen beschikbaar te stellen om het dreigende financiële ravijn te voorkomen. Zonder ingrijpen zullen gemeenten hun wettelijke taken niet kunnen uitvoeren, wat directe gevolgen heeft voor de leefbaarheid en voorzieningen in steden en dorpen.

In de voorjaarsnota wordt door het Rijk extra middelen ter beschikking gesteld, het ravijnjaar schuift als het ware op naar 2028. De bijstelling is niet toereikend in combinatie met autonome ontwikkelingen en nieuwe aanvragen.

2.3 Inzet algemene reserve

Dankzij een nieuwe maatregel kunnen gemeenten vanaf 2024 reserves en overschotten inzetten voor het dekken van structurele lasten. Hierdoor kan onze gemeente het surplus in de algemene reserve (de reserve waar geen bestemming aan is gegeven) aanwenden voor het dekken van structurele exploitatielasten. Van dit vrij besteedbare deel, het surplus, mag, onder voorwaarden, 10% ingezet worden voor structurele lasten. Dit onder de voorwaarde dat de solvabiliteit groter of gelijk aan 20% is en blijft. Dit deel wordt dan tot 'structurele baat' bestempeld. Ook moet het weerstandsvermogen naar het oordeel van de toezichthouder (de provincie) voldoende zijn, gebaseerd op een adequate risico-inventarisatie. Het is aan gemeenten zelf of ze hun reserves daadwerkelijk inzetten.

Voor onze gemeente is de omvang van het surplus gelijk aan de omvang van de Algemene Reserve vrij aanwendbaar. Aan de voorwaarde van solvabiliteit en weerstandsvermogen wordt voldaan door de Vastgelegde Algemene Reserve, nu maar ook op basis van de verwachte balanstoenname als gevolg van investeringen in de komende 4 jaar.

Rekening houdend met lopende ontwikkelingen verwachten we dat de Algemene Reserve vrij aanwendbaar per ultimo 2025 ca 9 miljoen euro bedraagt. Dit houdt in dat we in 2026 maximaal € 900.000 kunnen inzetten om structurele lasten te dekken.

Deze nieuwe maatregel moet gezien worden als een tijdelijk middel om de begroting sluitend te krijgen. Inzet van deze maatregel leidt immers tot uitnutting van de Algemene Reserve vrij aanwendbaar.

2.4. Omgevingswet en legesopbrengsten

We verwachten de komende jaren een verdere toename in het aantal Bopa (Buitenplanse Omgevingsplan Activiteit) door technische beperkingen in het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) voor het in behandeling hebben van een Omgevingsplan. De hoeveelheid werk zal hierdoor niet minder worden.

Tarieven van de leges mogen maximaal kostendekkend zijn. Bij de legesverordening 2026 wordt er op basis van de dan bekende kengetallen een inschatting gemaakt voor de leges.

Vanaf 2025 brengen we leges in rekening voor omgevingsvergunningen milieu. Gezien het beperkt aantal bedrijven dat hiervoor in aanmerking komt, zal dit naar verwachting maximaal € 50.000 op kunnen leveren.

2.5. Nieuwe investeringen

Het is gebruikelijk om bij het vaststellen van de Kadernota ook nieuwe investeringen te betrekken. De kapitaallasten van investeringen waarover afgeschreven dient te worden zijn opgenomen in het overzicht met structurele lasten voor de jaren 2026-2029. De incidentele investeringen zijn opgenomen in het overzicht Incidentele lasten 2026-2029.

2.6. Woningen en leefomgeving

Gemeente Someren heeft, naast de regionale opgaven, de lokale opgave, om in de periode 2025 tot 2030, 564 extra woningen toe te voegen, inclusief het inrichten van de openbare ruimte. Het streven daarbij is om te voorzien in de behoefte van nu, zonder die van toekomstige generaties uit het oog te verliezen. Thema's als klimaatadaptatie, energietransitie, bereikbaarheid en vestigingsklimaat spelen daarbij een belangrijke rol. Het vraagt om een zorgvuldige planning, innovatieve oplossingen en een intensieve samenwerking intern, maar ook met externe partners. Tegelijkertijd is er op langere termijn sprake van een schaa sprong: richting 2040 wordt een groei naar circa 2400 extra woningen voorzien. Deze forse toename betekent een versnelling en verbreding van onze woningbouwopgave. Zowel inhoudelijk als qua personele inzet vormt dit een aanzienlijke uitdaging. Het vraagt om structurele versterking van domein ruimte – van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting van de openbare ruimte tot vergunningverlening – om de groeiopgave integraal, tijdig en in samenhang te kunnen realiseren.

2.7. Informatievoorziening

Informatievoorziening en ICT zijn belangrijke pijlers binnen gemeenten om de dienstverlening, services en bedrijfsvoering hoog te houden. Daar komen nog de wettelijke verplichtingen en bedreigingen (cybercriminaliteit) uit onze omgeving bij. Hiervoor zijn de laatste jaren dan ook grotere en kleinere incidentele budgetten ter beschikking gesteld. Gekeken naar de bestaande budgetten, de beschikbare capaciteiten en de beperking van de middelen in 2026 door het Ravijnjaar worden voor 2026 geen extra middelen gevraagd. Wij verwachten met de huidige incidentele middelen 2026 nog door te komen. Echter voor 2027 zullen nieuwe investeringen nodig

zijn om onze dienstverlening op orde te houden. Mocht onverhoopt blijken dat extra middelen nodig zijn zullen die met een separaat voorstel voorgelegd worden.

2.8. Ontwikkelingen afvalbegroting en egalisatiereserve afval

In de Kadernota worden enkele incidentele budgetten gevraagd die betrekking hebben op de afvalbegroting. Daarbij wordt voorgesteld om deze te dekken uit de egalisatiereserve afval. In de Kadernota is ook een stijging van de begroting van BLINK opgenomen, waarvan de extra kosten opgenomen zullen worden in de afvalbegroting en daarmee tariefstelling van de afvalstoffenheffing van 2026. Het totaal van de incidentele budgetten bedraagt € 74.000 en de verhoging van de kostenbegroting van BLINK bedraagt € 225.000 (na verrekening milieustraat met gemeente Asten). Aangezien de stand van de egalisatiereserve afval per 31-12-2024 € 183.419 bedraagt, voorzien we dat de reserve niet toereikend is om beide kosten te dekken uit de egalisatiereserve. Dit betekent een impact op de afvalstoffenheffing.

3 Uitgangspunten

3.1 Algemeen

Loon- en prijsontwikkeling

Voor de loon- en prijsontwikkeling (exclusief subsidies Sociaal Domein) hebben we een stelpost van € 250.000 opgenomen. Deze stelpost is gebaseerd op een percentage van 3,6 dat bestaat uit twee delen.

1. Een percentage van 2,6 dat overeenkomt met de raming van de prijs bruto binnenlands product voor 2026 volgens het CBS.
2. Een inhaalslag over de geraamde indexcijfers over de jaren 2024 (0,4) en 2025 (0,6) wat neerkomt op een percentage van 1,0.

Salarissen

De CAO Gemeenten 2024-2025 is in december 2023 vastgesteld en loopt tot 31 maart 2025. Deze CAO gaat uit van een verhoging van salarissen met 6%. In de meerjarenbegroting is deze verhoging opgenomen. In de meerjarenraming van 2025-2028 is ook nog een verhoging van 3,0% verwerkt.

Op 17 april 2025 zijn de onderhandelingen voor de nieuwe CAO Gemeenten tot een einde gekomen en heeft de VNG een eindbod op loon neergelegd. Dit betekent voor 2025 een loonstijging van 3,85% (2% per 1-4 en 1,85% per 1-10), voor 2026 een loonstijging van 1,25% per 1-7-2026 en voor 2027 een loonstijging van 1,6% (per 1-1).

In de kadernota 2026 is een stelpost met de verwachte financiële impact van ca € 225.000 opgenomen.

Goederen en diensten

Uitgangspunt is geen volume-uitbreiding. Mocht er toch sprake zijn van volume-uitbreiding dan dient dit gespecificeerd te worden toegelicht.

Huren en pachten

De ramingen voor huren en pachten worden aangepast conform overeenkomsten dan wel wettelijke verhogingen. De betrokkenen dienen hierover tijdig te worden geïnformeerd.

Gemeenschappelijke regelingen

In de ontwerpbegrotingen van de gemeenschappelijke regelingen zijn de jaarlijkse indexeringen verwerkt en de ontwerpbegrotingen vormen het uitgangspunt voor de kadernota 2026. Door het rijk opgelegde efficiencykortingen, voor gedecentraliseerde taken en andere algemeen geldende tegenvallers, dienen zoveel mogelijk te worden vertaald richting de gemeenschappelijke regelingen.

In onze zienswijze naar de GR behorende bij de ontwerpbegrotingen 2026 vragen wij dan ook het volgende:

- Rekening te houden met bovenstaand scenario bij het opstellen van de Begroting 2026;
- Specifieke, goed onderbouwde keuzemogelijkheden in beeld te brengen.

Uitgangspunt hierbij is dat de uitvoeringskosten in de Begroting 2026 en 2027 niet stijgen.

3.2 Rente- en afschrijvingsbeleid

Afschrijvingen

De investeringen zullen globaal getoetst worden aan resterende nuttigheidsduur, gerelateerd aan de restant afschrijvingstermijn. Bij investeringen waarvan de resterende nuttigheidsduur beduidend afwijkt van de restant afschrijvingstermijn, kan extra worden afgeschreven dan wel opgewaardeerd.

Rentebeleid

In de gemeente Someren vertoont de treasuryfunctie een voordelig saldo. De rente-inkomsten zijn hoger dan de rentekosten. Conform het advies van de BBV berekenen we daarom geen rentevergoeding over het eigen vermogen en voegen we geen rente toe aan de reserves en voorzieningen.

Gezien de vele investeringsplannen met een hoog kostenplaatje is het de vraag of de treasuryfunctie een voordelig saldo blijft behouden. En zal er bij grote toekomstige investeringen moeten worden geleend.

Het BBV schrijft hierbij reëel begroten voor. Dat betekent het zo goed als mogelijk inschatten van het omslagpercentage of de projectrentes voor komende jaren. Vanwege toekomstige leningen is de verwachting dat het huidige omslagpercentage van 0 niet meer van toepassing blijft. En dat er bij (project)financiering rente toegevoegd gaat worden aan de kapitaallasten. De verwachting is dat Someren hiervoor bij toekomstige projecten rente-inschattingen zal moeten doen in college- en raadsvoorstellen. Deze ontwikkeling is afgelopen jaren niet meer voorgekomen voor Someren. Ook zal het aangaan van langlopende leningen - de overige omstandigheden gelijkblijvend - invloed gaan hebben op een kengetal als de solvabiliteit. Ofwel het vreemd vermogen in relatie tot het eigen vermogen. Het eerste voorbeeld hiervan is het (nieuwe) IHP.

3.3 Belastingen en rechten

Onroerende-zaakbelasting

De opbrengst OZB wordt volgens bestaand beleid gecorrigeerd met het inflatiepercentage van het jaar voorafgaand aan het jaar waarin de tarieven worden vastgesteld. Voor 2026 betekent dit een correctie (op basis van het gemiddelde inflatiepercentage over 2024) met 3,3% volgens opgave van het CBS.

Rioolheffing

In het gemeentelijke rioleringsplan (GRP) is het rioolheffing recht vastgelegd. Het huidige GRP vervalt na 2025. Met ingang van 2026 komt een WRP (Water en Rioleringsprogramma). Het WRP wordt naar verwachting in Q4 2025 vastgesteld.

Afvalstoffenheffing

Bij de afvalstoffenheffing/reinigingsrecht is het uitgangspunt dat de tarieven volledig kostendekkend zijn. Als dit leidt tot een significante stijging van de tarieven, kan de Egalisatiereserve afval ingezet worden om de tarieven te dempen.

Toeristenbelasting

Volgens het bestaand beleid wordt het tarief voor de toeristenbelasting in 2026 gecorrigeerd met het inflatiepercentage van het jaar voorafgaand aan het jaar waarin de tarieven worden vastgesteld. Dit percentage bedraagt 3,3. Het Algemeen tarief wordt in 2025 € 2,35 en het verlaagd tarief € 1,55. Na het opleggen van de aanslagen toeristenbelasting 2024 kan een prognose worden gemaakt van de opbrengst voor 2026. Deze zal in de begroting 2026 worden verwerkt.

Overige heffingen

De overige heffingen (hondenbelasting en gemeentelijke leges) dienen zoveel mogelijk kostendekkend te zijn.

4 Meerjaren prognose 2026 - 2029

4.1 Verwachte ontwikkelingen

In de voorbereiding voor het financiële kader voor de kadernota 2026 is bij de afdelingen geïnventariseerd wat de ontwikkelingen zijn waarmee rekening gehouden moet worden bij de samenstelling van de kadernota 2026.

Alle gemelde ontwikkelingen zijn gerangschikt volgens de criteria:

- 1 Wettelijke taak;   = Nieuwe ontwikkelingen als gevolg van wet en regelgeving.
- 2 Autonoom;   = Alle ontwikkelingen voortkomend uit bestaand beleid.
- 3 Loon- en Prijsindexeringen;
- 4 Ontwikkelingen;
- 5 Investerings.

Onderstaand de ontwikkelingen met structurele gevolgen:

4.2 Ontwikkelingen met structurele gevolgen

V = voordeel / N = nadeel

Resultaat: + = voordelig / - = nadelig resultaat

Bedragen * 1000

	Structurele lasten 2026	2026	2027	2028	2029	V/N	Crit.
	Totaal resultaat Programmabegroting 2025	-1.852	-1.960	-2.017	-2.017		
	Incidentele posten	684	128	917	917		
	Totaal structureel begrotingsresultaat Programmabegroting 2025	-2.536	-2.088	-2.934	-2.934		
	Uitgangspunt kadernota 2026 structureel	-2.536	-2.088	-2.934	-2.934		
1	Rente langlopende geldlening	-150	-150	-150	-150	N	1
2	Vergoeding 2 extra raadsleden	-36	-36	-36	-36	N	3
	Totaal Wettelijke taak	-186	-186	-186	-186		1
3	Bijstelling algemene uitkering september- en decembercirculaire 2024	1.060	798	511	390	V	2
4	Verwachte bijstelling meicirculaire 2025	2.809	2.833	1.431	1.698	V	2
5	Terugdraaien hervormingsagenda jeugd	-400	-500	-500	-500	N	2
	Totaal autonome ontwikkelingen	3.469	3.131	1.442	1.588	V	
6	Indexering subsidies (MO totaal)	-78	-78	-78	-78	N	3
7	Bijdrage aan 9 Gemeenschappelijke regelingen	-893	-893	-893	-893	N	3
7a	Verwerking stijging Begroting BLINK in afvalbegroting (-heffing)	225	225	225	225	V	3
7b	Overhevelen functie manager gebiedsteam naar GR Peelgemeenten	89	89	89	89	V	3
8	Zorgkosten GR Peelgemeenten (WMO, Jeugd, BMS en Inburgering)	-892	-892	-892	-892	N	3
9	Stijging (indexatie) dotatie voorziening Wegen	-36	-36	-36	-36	N	3
10	Loonontwikkeling; CAO en indexatie	-225	-225	-225	-225	N	3
11	Stelpost prijsindexatie (overige) goederen en diensten incl. software	-250	-250	-250	-250	N	3
12	Indexatie van de OZB (3,3%)	172	172	172	172	V	3
13	Reparatie raming Bomen binnen de kom	-50	-50	-50	-50	N	3
14	Bijstelling kosten DVO Team UDAS (loon - en prijsstijging met terugwerkende kracht)	-100	-100	-100	-100	N	3
15	Bijstelling lasten electriciteitsverbruik	-106	-107	-127	-162	N	3
	Totaal loon en prijsindexeringen	-2.144	-2.145	-2.165	-2.200	N	
16	Aanpak buitengebied	-500	-100	-	-	N	4
17	Uitbreiding formatie Juridische Zaken 1 fte	-100	-100	-100	-100	N	4
18	Formatieuitbreiding Openbare Ruimte - regisseur Biodiversiteit 0,67 fte	-68	-68	-68	-68	N	4
19	Formatieuitbreiding ondersteuning College en gemeentesecretaris	-90	-90	-90	-90	N	4
20	Land van de Peel – regiomarketing	-45	-45	-45	-45	N	4
21	Doorontwikkeling raadsinformatiesysteem	-10	-10	-10	-10	N	4
22	Acties Uitvoeringsprogramma Dienstverleningsconcept		-25	-25	-25	N	4

	Totaal ontwikkelingen	-813	-438	-338	-338	N	
	Kapitaallasten investeringen:						
23	Rehabilitatie wegen (cf kostendekkingsplan)		-3	-6	-110	N	5
24	Fysieke maatregelen mobiliteitsplan			-1	-14	N	5
25	Vervangingsinvesteringen groen		-1	-2	-27	N	5
26	Herinrichting wegen tot GOW30		-3	-19	-19	N	5
27	Centrumplan Someren Inrichting Openbare Ruimte			-73	-73	N	5
28	Leveren en monteren spelmaterialen		-5	-9	-11	N	5
29	Gemeentehuis van de Toekomst			pm	pm	N	5
30	IHP - Integraal Huisvestingsplan Onderwijs			-241	-241	N	5
	Totaal Investerings	-	-12	-351	-495	N	
	Verwacht structureel resultaat Kadernota 2026	-2.210	-1.738	-4.532	-4.565	N	
	Inzet Algemene Reserve vrij aanwendbaar	500	100			V	
	Tussenstand resultaat Kadernota 2026 n	-1.710	-1.638	-4.532	-4.565	N	
	Inzet ZBB Maatregelen - Categorie A	1.580	1.580	1.580	1.580	V	
	Tussenstand resultaat Kadernota 2026	-130	-58	-2.952	-2.985	N	
	Inzet ZBB Maatregelen - Categorie B	951	951	951	951	V	
	Tussenstand resultaat Kadernota 2026	821	893	-2.001	-2.034	V/N	
	Inzet ZBB Maatregelen - Categorie C	10	10	10	10	V	
	Totaal verwacht structureel resultaat Kadernota 2026	831	903	-1.991	-2.024	V/N	

Wettelijke taken

1) Rente langlopende geldleningen (N: € 150.000)

Op basis van de liquiditeitsprognose verwachten we in 2025 een verdere stijging van (lang) vreemd vermogen om de geplande investeringen te kunnen voldoen.

Vanaf 2026/2027 zal de rente verder stijgen als gevolg van investeringen in het IHP. Met deze stijging is nog geen rekening gehouden omdat er nog geen concreet zicht is op de liquiditeitsstroom.

2) Vergoeding twee extra raadsleden (N: € 36.000)

Inmiddels heeft de gemeente Someren meer dan 20.000 inwoners. Na de gemeenteraadsverkiezingen stijgt het aantal raadsleden van 17 naar 19.

Autonome ontwikkelingen

3) Bijstelling alg. uitkering september- en decembercirculaire 2024 (V: € 1.060.000)

De Programmabegroting 2025 Gemeente Someren geeft de Algemene uitkering weer op basis van de Meicirculaire 2024. Het financiële effect van de bijstellingen van de september- en decembercirculaire 2024 is in bovenstaande tabel weergegeven. Hierover is de Raad middels een Raadsinformatiebrief geïnformeerd.

4) Verwachte bijstelling algemene uitkering (V: € 2.809.000)

Naar aanleiding van de Voorjaarsnota 2025 van het Rijk hebben we de algemene uitkering voor de gemeente Someren bijgesteld. De definitieve cijfers kunnen we aan de hand van de Meicirculaire bepalen, die eind mei verwacht wordt. Het Rijk geeft voor de jaren 2026 en 2027 toch extra middelen en schuift het Ravijnjaar naar 2028. De extra middelen voor jeugd bedragen € 933.000.

5) Terugdraaien hervormingsagenda jeugd (N: € 400.000)

Het Rijk heeft aangegeven dat de te realiseren besparing op Jeugd voor 2026 komt te vervallen omdat de maatregelen die tot besparing moeten leiden nog niet zijn gerealiseerd. De compensatie is opgenomen in de Algemene Uitkering.

Loon- en prijsontwikkelingen

6) Indexering subsidies (N: € 78.000)

Een aantal van onze gemeenschappelijke regelingen of andere gesubsidieerde rechtspersonen heeft personeelslasten. Wij verwachten ten gevolge van CAO-effecten een stijging in 2026. Op een enkele uitzondering na, is het looneffect 2026 nu nog niet bekend. Het centraal planbureau schat in zijn Centraal Economisch Plan (CEP) 2025 "Voor 2026 verwachten we daarom een aanhoudend positieve reële loongroei, al neemt de cao-loonstijging verder af naar 4,1%.

Wij zijn bij onze inschatting als volgt te werk gegaan.

- 1) Wij hebben alle gesubsidieerde instellingen bekeken met looncomponent;
- 2) Wij hebben ingeschat welk percentage van het subsidie besteed wordt aan loon;
- 3) Hierover hebben wij 4,1% voor 2026 aangenomen, als er geen CAO-percentage bekend was.
- 4) Dit levert op dat wij inschatten dat een cao-loonstijging in 2026 verwacht mag worden van € 77.551,22

7) Bijdrage aan 9 Gemeenschappelijke regelingen (N: € 860.000)

De gemeente Someren maakt deel uit van een aantal Gemeenschappelijke regeling GR Peelgemeenten (GR). Jaarlijks indexerende deze GR'en conform overeengekomen kaders hun uitvoeringskosten. In onderstaand overzicht zijn de uitvoeringskosten conform de ontwerpbegrotingen van de gemeenschappelijke regelingen opgenomen.

Omschrijving	Begroting GR 2026	Raming gemeente 2026	Vershil
Peelgemeenten	3.165	2.861	-304
Senzer	1.631	1.502	-129
Veiligheidsregio Brabant - Zuidoost (VRBZO)	1.393	1.291	-102
Belastingsamenwerking Oost-Brabant (BSOB)	431	429	-2
Omgevingsdienst Zuidoost Brabant	1.096	1.052	-44
Metropoolregio Eindhoven (MRE)	337	326	-11
GGD Brabant Zuidoost	990	950	-40
ICT-NML	868	832	-36
Blink	1.940	1.715	-225
Totaal	11.851	10.958	-893

Bedragen X € 1.000

7a) Stijging Begroting BLINK in afvalbegroting (-heffing) (V: 225.000)

De verwachte kostenstijging wordt verwerkt in de gemeentelijke afvalbegroting 2026. In onze gemeentelijke afvalbegroting worden zowel de kosten als de baten van de afvalinzameling opgenomen en verrekend in de hoogte van de afvalstoffenheffing. Deze tarieven worden in december 2025 vastgesteld.

7b) Overhevelen functie manager gebiedsteam naar GR Peelgemeenten (V: € 89.000)

GR Peelgemeenten heeft de kosten van de gebiedsmanager van Someren in de begroting 2026 opgenomen. De vacatureruimte team zorg en ondersteuning Gemeente Someren wordt afgeraamd.

8) Zorgkosten GR Peelgemeenten (WMO, Jeugd en BMS) (N: € 892.000)

De zorgkosten GR Peelgemeenten vallen uiteen in kosten van Wmo, Jeugdwet, BMS en Inburgering. GR Peelgemeenten stelt op basis van de zorgkosten in haar voorlopige jaarrapportage 2024 (Q4-rapportage) de prognose voor de jaren 2025 en 2026 op. De gemeente Someren sluit haar begroting 2026 aan op de prognose 2026 van GR Peelgemeenten.

De prognose 2026 bedraagt € 10.165.400 o.b.v. de concept jaarrapportage 2024 Someren en is verhoogd met indexaties 2025 en 2026 en aanwas 2025 en 2026. In jaarschijf 2026 van de gemeentelijke primaire begroting 2025 is voor zorgkosten GR Peelgemeenten een budget van € 9.023.000 opgenomen. De totale mutatie zorgkosten voor de gemeentelijke kadernota 2026 zou derhalve € 1.142.000 bedragen.

Deze mutatie (bijraming) betreft de volgende domeinen:

Wmo:	€	220.000
Jeugd:	€	909.000
BMS:	€	12.400
Inburgering:	€	1.000

Totaal:	€	1.142.000
Incidenteel	€	250.000

Structureel	€	892.000

In 2023 en 2024 zijn de zorgkosten voor Jeugd gestegen als gevolg van een incidentele casus voor gesloten jeugdzorg. In de prognose wordt voor JZ+/gesloten jeugdzorg het gemiddeld aantal ligdagen van de afgelopen 5 jaar gehanteerd. We zien hier een mogelijkheid om de stijging binnen Jeugd gedeeltelijk als incidenteel aan te merken en als zodanig te verwerken in de kadernota.

Omschrijving	2023 werkelijk	2024 werkelijk	2025 begroot	2026 begroot
WMO	3.703.000	3.792.000	4.056.000	4.359.000
Jeugd	3.740.000	4.727.000	5.000.000	5.200.000
BMS*	1.398.000	606.000	606.000	606.000
Totaal	8.841.000	9.125.000	9.662.000	10.165.000

*Jaar 2023 is inclusief
eenmalige energietoeslag

9) Stijging (indexatie) dotatie voorziening Wegen (N: € 36.000)

Op basis van het Integrale Kostendekkingsplan Openbare ruimte (IKDP-OR) 2023 wordt jaarlijks een storting gedaan in de Voorzieningen Onderhoud Wegen.

Om het beleid waarmee ingestemd is waar te kunnen maken, is het noodzakelijk dat de bedragen uit het IKPD-OR jaarlijks worden geïndexeerd.

10) Loonontwikkeling (N: € 225.000)

Op 17 april 2025 zijn de onderhandelingen voor de nieuwe CAO Gemeenten tot een einde gekomen en heeft de VNG een eindbod op loon neergelegd. Dit betekent voor 2025 een loonstijging van 3,85% (2% per 1-4 en 1,85% per 1-10), voor 2026 een loonstijging van 1,25% per 1-7-2026 en voor 2027 een loonstijging van 1,6% (per 1-1).

In de begroting is reeds rekening gehouden met een verhoging van 3%.

In de kadernota 2026 dient nog een aanvullende stelpost opgenomen te worden zodra de nieuwe CAO bekend is. Op dit moment verwachten we een financiële impact van ca € 225.000.

11) Stelpost prijsindexatie (N: € 250.000)

Voor de loon- en prijsontwikkeling (exclusief subsidies Sociaal Domein) hebben we een stelpost van € 250.000 opgenomen. Deze stelpost is gebaseerd op een percentage van 3,6 dat bestaat uit twee delen.

1. Een percentage van 2,6 dat overeenkomt met de raming van de prijs bruto binnenlands product voor 2026 volgens het CBS.
2. Een inhaalslag over de geraamde indexcijfers over de jaren 2024 (0,4) en 2025 (0,6) wat neerkomt op een percentage van 1,0.

12) Indexatie OZB (V: € 172.000)

Indexatie van de geraamde OZB-opbrengsten met 3,3%

13) Reparatie raming Bomen binnen de kom (N: € 50.000)

Benodigd budget voor regulier onderhoud, betreft o.a. kappen, groeiplaatsverbetering, wortelopdruk, nader onderzoek. Tot en met 2022 structureel op de begroting, daarna om onduidelijke reden geschrapt. Betreft derhalve een reparatie van de begroting.

14) DVO Team UDAS (N: € 100.000)

In de begroting 2024 én 2025 is het budget voor de DVO Team UDAS niet meer geïndexeerd.

Dat is niet reëel en sluit ook niet aan bij de afrekening die we voor 2024 hebben ontvangen.

In 2025 wordt het DVO en de samenwerking onder de loep genomen.

Op basis van de huidige afspraken / werkzaamheden is het budget in de begroting niet toereikend.

We stellen voor om met terugwerkende kracht een indexatie voor loon (CAO) en prijs door te voeren.

15) Energielasten 2026 - 2029 (N: € 106.000)

In 2025 zien we een tijdelijke daling in de totale energielasten van onze organisatie. Wel blijkt de in december 2024 doorgevoerde verlaging van de begrote kosten te fors te zijn geweest.

Als gevolg van de enorme investering in de uitbreiding van het elektriciteitsnet stijgen de netwerkkosten jaarlijks aanzienlijk meer dan was geprognosticeerd. Door de aanhoudende geopolitieke spanningen stijgen de handelstarieven voor gas en daarmee samenhangend elektriciteit sinds Q4-2024. Waar we eerder verwachtten dat de energiehandelmarkten vanaf 2025 zouden stabiliseren en de handelstarieven jaarlijks zouden gaan dalen, is nu de verwachting dat die nog jaren hoog blijven.

Ontwikkelingen

16) IP Aanpak buitengebied (N: € 500.000)

De langere doorlooptijd van het project heeft ook gevolgen voor de financiën. In 2025 zal het oorspronkelijk geraamde budget opraken. Op basis van de huidige planning is duidelijk dat er nog een resterend budget van € 600.000 nodig gaat zijn, waarvan € 500.000 in 2026 en € 100.000 in 2027. Voorgesteld wordt om de kosten te dekken uit de optie om maximaal 10% van de Algemene Reserve vrij aanwendbaar in te zetten voor structurele kosten.

17) Uitbreiding formatie JZ (N: € 100.000)

De afgelopen jaren is de organisatie verder gegroeid door toenemende taken. De capaciteit van diverse teams en clusters is daarbij uitgebreid. De capaciteit binnen het cluster Juridische zaken is hierin nooit meegegroeid.

Door de juridisering van de samenleving en de groei van onze organisatie is de druk op het cluster steeds verder toegenomen. Hierdoor wordt steeds meer geprioriteerd welke adviesvragen wel of niet opgepakt kunnen worden en blijven al langere tijd zaken liggen: zoals actualisering van regelingen, juridische kwaliteitszorg, de coördinatie op WOO-verzoeken en sparringpartner zijn voor andere afdelingen. We vragen daarom een uitbreiding van het cluster van 32 uur. Hierdoor hoeft er in de toekomst minder vragen uitgezet te worden bij onze externe juridische dienstverlener.

Ook willen we het verzekeringenbeheer structureel beleggen binnen deze nieuwe functie. Hiervoor zijn 4 uur nodig. In totaal komt dit neer op een uitbreiding van 36 uur.

18) Formatie team OR Biodiversiteit (N: € 68.000)

De omgevingsvisie van Someren benadrukt het belang van biodiversiteit als fundament onder een gezonde, klimaatbestendige leefomgeving. Biodiversiteit draagt bij aan klimaatadaptatie, leefbaarheid en gezondheid en is daarmee een randvoorwaarde voor duurzaam ruimtelijk beleid en meer specifiek voor duurzame woningbouw. Daarom moet in de organisatie capaciteit worden geraamd voor biodiversiteit. Deze structurele personele inzet betreft een gecombineerde functie van Regisseur Biodiversiteit en Beheerder Buitengebied (0,67 fte).

Dit betreft een gecombineerde functie van Regisseur Biodiversiteit en Beheerder Buitengebied. Met deze uitbreiding wordt een structurele aanpak ontwikkeld voor biodiversiteitsbeheer en het buitengebied. De komende jaren worden hierbij de volgende stappen gezet:

In 2026 wordt een nieuw integraal beheerplan opgesteld voor het buitengebied, daarnaast wordt een plan opgesteld om de ecologische doelstelling te realiseren. Deze plannen vormen de basis voor een samenhangend en toekomstbestendig beheer.

Daarna wordt gestart met de implementatie van de biodiversiteitsmaatregelen binnen de gemeentegrenzen, inclusief de monitoring van de effecten om te zorgen voor een meetbare bijdrage aan ecologische doelen.

19) Toevoegen bestuursondersteuner aan het bestuurssecretariaat (N: € 90.000)

Gezien de toenemende complexiteit van bestuurlijke vraagstukken en de noodzaak voor professionele ondersteuning, wordt de aanstelling van een bestuursondersteuner binnen het bestuurssecretariaat voorgesteld (1 fte).

Onze gemeente staat voor aanzienlijke uitdagingen door de ontwikkelingen op het gebied van de actieve Woo (Wet open overheid). Deze veranderingen zullen ingrijpende gevolgen hebben voor de voorbereidingen en verslaglegging van de vergaderingen van het college van burgemeester en

wethouders. Daarnaast is er een dringende behoefte aan een kwaliteitsslag in de voorstellen binnen de bestuurlijke besluitvorming. De bestuursondersteuner zal een cruciale rol spelen in het verbeteren van de kwaliteit en de consistentie van deze voorstellen, wat leidt tot beter onderbouwde en efficiëntere besluitvorming; binnen B&W én de gemeenteraad.

De bestuursondersteuner zal tevens de gemeentesecretaris faciliteren, onder andere in de afstemming met en communicatie tussen de verschillende teams en het bestuur, het coördineren van ambtelijke opvolging van raadsprocedures (zoals moties, amendementen en schriftelijke vragen) en ondersteuning van de collegeleden bij activiteiten zoals het inloopspreekuur.

20) Land van de Peel – regiomarketing (N: € 45.000)

Sinds 2021 hebben de zes Peelgemeenten een samenwerking opgezet op het gebied van regionale profilering voor toerisme en recreatie. Hiervoor is Land van de Peel opgezet en om voortvarend te kunnen starten zijn de twee marketeers ondergebracht bij de gemeente Asten.

Inmiddels heeft Land van de Peel zich bewezen tot een zeer succesvolle formule en is ambtelijk en bestuurlijk onderzocht en uitgesproken dat we dit moeten borgen middels het oprichten van een stichting. Dit zorgt ervoor dat ze nog slagvaardiger kunnen worden en verder door kunnen groeien met alle voordelen van dien voor onze regio.

Daarvoor is commitment nodig vanuit de zes Peelgemeenten om een structurele jaarlijkse bijdrage in te brengen.

21) Doorontwikkeling raadsinformatiesysteem (N: € 10.000)

Doorontwikkeling RIS (raadsinformatiesysteem), archief en t.b.v. hostingskosten van de openbare vergaderingen. Deze kosten zijn nu niet opgenomen in het raadsbudget, maar de kosten komen wel.

22) Acties Uitvoeringsprogramma Dienstverleningsconcept (N: € 25.000 vanaf 2027)

In december 2024 heeft het college het Dienstverleningsconcept 2024-2026 vastgesteld. Gekoppeld daaraan is een uitvoeringsprogramma vastgesteld met voor de jaren 2025 en 2026 diverse acties voor de doorontwikkeling van de (digitale) dienstverlening van de gemeente Someren. Van de acties opgenomen in het uitvoeringsprogramma vragen er een aantal om een investering (incidenteel) en regulier budget (structureel) in de exploitatie waarin op dit moment niet voorzien is. Het gaat hier om het structurele budget.

Hiervoor zal worden gestuurd op het monitoren van normen/KPI's en beloften binnen de dienstverlening door het vastleggen/verzamenen van data, BI tooling en inzet van personeel om analyses en reports te maken. Op basis daarvan wordt waar nodig bijgestuurd. Daarnaast wordt er een testpanel opgezet waarmee inwoners/ondernemers aan de voorkant bevroegd worden bij de inrichting van onze dienstverlening(sinstrumenten), wordt er gewerkt aan en geïnvesteerd in een

oplossing voor laagdrempelige feedback op dienstverleningskanalen. Tot slot wordt er geïnvesteerd in de inzet van een chatfunctie en/of chatbot.

Investerings

23 t/m 25 Investerings cf kostendekkingsplan (N: verschillend meerjarig effect)

Op basis van het Integrale Kostendekkingsplan Openbare ruimte (IKDP-OR) 2023 wordt jaarlijks geïnvesteerd voor fysieke maatregelen uit het Mobiliteitsplan en rehabilitaties van wegen en wordt jaarlijks een storting gedaan in de Voorziening onderhoud wegen.

Om het beleid waarmee ingestemd is waar te kunnen maken, is het noodzakelijk dat de bedragen uit het IKDP-OR jaarlijks worden geïndexeerd.

26) Herinrichting wegen tot GOW30 (N: 19.000 vanaf 2028)

In het vastgestelde Mobiliteitsplan gemeente Someren is een Uitvoeringsprogramma opgenomen met diverse uit te voeren maatregelen. Het herinrichten van de route Kanaalstraat (vanaf Witvrouwenbergweg)-Dorpsweg-Laan ten Roode-Kerkstraat-Loovebaan (tot rotonde Hooghoefweg) naar GOW30 maakt daarvan onderdeel uit. Voor een aantal maatregelen, waaronder deze, is in het Uitvoeringsprogramma nog geen dekking voorzien. Op alle bovengenoemde wegen (m.u.v. Kerkstraat) zijn de komende jaren onderhoudswerkzaamheden voorzien, waarvoor middelen worden gereserveerd. Daarnaast ontvangen we een aanzienlijke subsidie vanuit het Rijk voor de herinrichting tot GOW30 van de Kanaalstraat, Dorpsweg en Laan ten Roode (€ 367.600,-). Om de subsidie voor de herinrichting van de Kanaalstraat, Dorpsweg en Laan ten Roode tot GOW30 te kunnen benutten, is nog een aanvullend budget nodig van € 680.000,-. Hiervan is een gedeelte in 2026 als voorbereidingskrediet benodigd, waarna van het resterende deel in 2027 de uitvoering kan plaatsvinden. De inrichting van het resterende gedeelte van de route (gedeelten van Kerkstraat en Loovebaan) tot GOW30 zal later worden opgepakt en voor aanvullend budget worden voorgelegd.

27) Centrumplan Inrichtingsplan Openbare Ruimte (N: € 73.000 vanaf 2028)

In 2024 heeft de Raad het centrumplan vastgesteld. Rekening houdend met de regeling specifieke uitkering impulsaanpak winkelgebieden bedragen de verwachte kapitaallasten vanaf 2028 € 73.000.

28) Leveren en monteren spelmateriaal (N: verschillend meerjarig effect)

Bij de diverse binnensportaccommodaties zijn diverse materialen einde levensduur en/of staan op afkeur. Het betreft hier essentiële sportmaterialen voor functionaliteit en gebruik van de binnensport accommodaties. Voor de jaren 2026 – 2029 zijn de verwachte kosten hiervoor in beeld gebracht en in deze aanvraag verwerkt.

29) Gemeentehuis van de toekomst (N: pm)

Naar aanleiding van de opgeleverde rapportage 'gemeentehuis van de toekomst' heeft de Raad nog geen keuze gemaakt, maar opdracht gegeven dat een vierde optie onderzocht dient te worden.

30) IHP -Integraal Huisvestingsplan Onderwijs (N: € 241.000 vanaf 2028)

Het nieuwe (aanvullende) IHP betekent extra kapitaallasten (afschrijvingen) in de meerjarenbegroting. Er wordt een apart Raadsvoorstel voorgelegd. Voor het integrale beeld zijn de kapitaallasten ook verwerkt in de Kadernota 2026. Op deze aanvullende kapitaallasten is de te ontvangen huur van de kinderopvanglocaties (€ 68.000) nog niet verrekend.

4.3 Ontwikkelingen met incidentele gevolgen

Daar de kadernota 2026 een structureel negatief resultaat toont, zullen alle incidentele lasten gedekt dienen te worden uit de Algemene Reserve vrij aanwendbaar danwel uit bestemmingsreserves.

Bedragen x 1000

V = voordeel / N = Nadeel - Resultaat: + = voordelig / - = nadelig resultaat

	Incidentele lasten 2026	2026	2027	2028	2029	V/N	Crit.
	Totaal resultaat Programmabegroting 2025	-1.852	-1.960	-2.017	-2.017		
	Structurele posten	-2.536	-2.088	-2.934	-2.934		
	Totaal incidenteel begrotingsresultaat Programmabegroting 2025	684	128	917	917		
	Begrotingsresultaat grondexploitatie*	-639	-100	-917	-917		
	Correctie aanpassing Provincie	-45	-28				
	Uitgangspunt kadernota 2026 incidenteel	-	-	-	-		
1	Ipads voor raads- commissieleden	-10				N	4
2	Omgevingsplan	-350	pm	pm		N	4
3	Schone lucht akkoord - uitvoering	-35					
4	Voorzieningenvisie kerkdorpen	-23				N	4
5	Sanering woningen tegen geluidshinder	-30	-30			N	4
6	Acties Uitvoeringsprogramma Dienstverleningsconcept	-40				N	4
7	Aanstelling van een cultuurmakelaar periode 2026-2028	-60	-60	-60		N	4
8	Pilot formatie Jurist Ruimtelijke Ontwikkeling (incl dekking projecten)	-75				N	4
9	Hotspot aanpak	-23				N	4
	INZET EGALISATIERESERVE:						
10	Adaptatie onrechtmatige afval inzameling en -verwerking door derden	-23				N	4
11	Onderzoek GFT voorziening hoogbouw	-16				N	4
12	Juridische check op afvalbeleid Someren	-20				N	4
13	Ondergrondse containers	-15				N	4
	Inzet Egalisatiereserve afval	74				V	4
14	INZET RESERVE BIO-FONDS:						
	Opwaarderen MTB routes en verbeteren biodiversiteit t.p.v. deel Herselse Bossen	-25				N	4
	Realisatie bloemrijke perken	-50				N	4
	Versterken biodiversiteit laanstructuren ("groen-blauwe dooradering")	-10				N	4
	Mildere overgang tussen industrie/kern/buitengebied	-10				N	4
	Aanpak zandwegen gemeente breed	-25				N	4
	Realisatie Tiny forrest bij waterberging Laan ten Boomen	-74				N	4
	Opzetten landschappelijke (cultuurhistorische) waardenkaart	-40				N	4
	Inzet Reserve BIO Buitengebied in Ontwikkeling	234				V	4
	Totaal verwacht incidenteel resultaat Kadernota 2026	-646	-90	-60	-	N	

* Een incidenteel resultaat op de grondexploitatie kan niet worden ingezet voor andere doeleinden

1) Ipads voor raads- en commissieleden (N: € 10.000)

Na de verkiezingen worden nieuwe ipads op grond van art 3.3.2 Rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers verstrekt aan raads- en commissieleden. Ipads die nog goed functioneren worden niet vervangen.

2) Omgevingsplan (N: € 350.000)

Voor 2032 is het wettelijk verplicht om een gebiedsdekkend Omgevingsplan te hebben dat voldoet aan de criteria van de Omgevingswet. Het betreft een incidentele taak omdat we vanuit het Rijk een tijdelijk omgevingsplan hebben gekregen.

Het verzoek wordt nu alleen gedaan voor 2026, aangezien ieder jaar er meer deskundigheid ontstaat waardoor per jaar een betere inschatting gemaakt kan worden.

De inschatting voor 2026 is:

- Projectleider (2 dagen per week) + inhoudelijke deskundigheid intern (2 dagen voor 2 personen)
- Extern bureau fulltime

3) Schone lucht akkoord (N: € 35.000)

In 2024 zijn we als Someren aangesloten bij het Schone Lucht Akkoord. In 2025 moet daar een programma voor gemaakt worden, waaruit blijkt welke activiteiten / werkzaamheden we willen gaan uitvoeren om een bijdrage te leveren aan de doelen van het Schone Lucht Akkoord. Er is een schatting gemaakt voor het benodigd budget. Voor de jaren na 2026 kunnen we concreter zijn als het uitvoeringsprogramma is vastgesteld. Daarbij wordt uit dit budget ook de deelname aan het regionaal meetnet betaald, wat jaarlijks € 7.500,- kost.

4) Voorzieningenvisie kerkdorpen (N: € 23.000)

Een visie op de vier verschillende kernen, op het gebied van bevolkingsgroei, leefbaarheid en het te handhaven voorzieningenniveau, zoals vastgesteld in een aangenomen amendement door de Raad op 4 juli 2024.

Het gaat om het inzichtelijk krijgen welke kansen en bedreigingen, in het kader van het voorzieningenniveau, er in ieder afzonderlijk kerkdorp zijn. Op basis van deze kansen en bedreigingen wordt per kern een visie opgesteld.

5) Bijstelling budget Sanering woningen tegen geluidshinder (N: € 30.000)

In maart 2015 zijn we gestart met de sanering van de zogenaamde b-lijst woningen tegen geluidshinder. Hiervoor is toen subsidie aangevraagd bij Bureau Sanering Verkeerslawaaai. Het totale project bedraagt geluidsanering op 288 woningen. Op dit moment is fase 1 volledig afgerond, fase 2 is in de afrondende fase, fase 3 wordt in 2025 opgestart. Daarna volgt nog een fase 4.

Sinds de start van 2015 heeft er geen financiële bijstelling plaats gevonden (geen indexering).

De werkzaamheden worden uitgevoerd door de ODZOB.

6) Acties Uitvoeringsprogramma Dienstverleningsconcept (N: € 40.000)

In december 2024 heeft het college het Dienstverleningsconcept 2024-2026 vastgesteld. Gekoppeld daaraan is een uitvoeringsprogramma vastgesteld met voor de jaren 2025 en 2026 diverse acties voor de doorontwikkeling van de (digitale) dienstverlening van de gemeente Someren. Van de acties opgenomen in het uitvoeringsprogramma vragen er een aantal om een investering en regulier budget in de exploitatie waarin op dit moment niet voorzien is. Het gaat hier om de incidentele investering.

Hiervoor zal worden gestuurd op het monitoren van normen/KPI's en beloften binnen de dienstverlening door het vastleggen/verzamenen van data, BI tooling en inzet van personeel om analyses en reports te maken. Op basis daarvan wordt waar nodig bijgestuurd. Daarnaast wordt er een testpanel opgezet waarmee inwoners/ondernemers aan de voorkant bevroegd worden bij de inrichting van onze dienstverlening(sinstrumenten), wordt er gewerkt aan en geïnvesteerd in een oplossing voor laagdrempelige feedback op dienstverleningskanalen. Tot slot wordt er geïnvesteerd in de inzet van een chatfunctie en/of chatbot.

7) Inzet cultuurmakelaar (N: € 60.000)

In 2025 is de cultuurvisie en de uitvoeringsagenda cultuur vastgesteld. Hiermee wordt beoogd het culturele leven in Someren op peil te houden en de basis te versterken.

Voor de periode 2026-2028 wordt budget gevraagd voor een cultuurmakelaar die een goede bijdrage en daarmee stevige meerwaarde levert aan het culturele leven van de gemeente Someren.

8) Pilot Functionaris Jurist Ruimtelijke Ontwikkeling 1 fte (planjurist) (N: € 75.000)

Binnen team ruimtelijke ontwikkeling beschikken we niet over planjuristen. We missen op dit moment juridische deskundigheid op het gebied van zienswijze, bezwaar en beroep op procedures, maar ook voor de deskundigheid bij het opstellen en juridisch goed borgen van anterieure en intentieovereenkomsten. Tot slot zal de persoon in deze functie juridische kennis inbrengen in de borging van het Omgevingsplan.

Uitbreiding van formatie zal op termijn structureel zijn, maar betreft in eerste instantie een pilot voor 1 jaar. Zodat we als team RO zelf beschikken over de juridische deskundigheid én we geen oneigenlijk beroep hoeven te doen op met name de juristen bij VTH.

9) Hotspot aanpak (N: € 23.000)

Een recent uitgevoerde data analyse toont aan dat het zwerfvuil en het aantal illegale dumpingen in de gemeente Someren de laatste jaren steeds verder toeneemt. Als gevolg hiervan neemt de onvrede onder de inwoners toe, ontstaan er hoge opruimkosten en vermindert de leefkwaliteit binnen onze mooie gemeente. Tijd om deze 'hotspots' gericht aan te pakken. Voor zwerfvuil hebben we in 2024 een incidentele vergoeding ontvangen die we hiervoor willen inzetten. Aangezien deze vergoeding in het jaarresultaat is opgenomen, is het niet passend om dit budget te dekken uit de Egalisatiereserve.

10 t/m 13) Inzet Egalisatiereserve

10) Adaptatie onrechtmatige afval inzameling en -verwerking door derden (N: € 23.000)

In de gemeente Someren wordt een deel van het huishoudelijk afval ingezameld door derden. Dit gebeurt niet conform de richtlijnen van het gemeentelijke beleid. We vragen budget voor het in kaart brengen van de huidige situatie en het opstellen van een implementatieplan.

11) Onderzoek GFT-voorziening hoogbouw (N: € 16.000)

Het Besluit gescheiden inzameling huishoudelijke afvalstoffen en LAP3 verplicht gemeenten om GFT-E gescheiden in te zamelen. In de hoogbouw in Someren, waar de inzameling momenteel (onrechtmatig) door derden wordt uitgevoerd, gebeurt dit momenteel niet. Bij de hoogbouw waar Blink de inzameling verzorgt, wordt wel gescheiden, maar is er nog een verbetering te behalen. Sorteertanalyses tonen aan dat ongeveer 45% van het restafval uit etensresten bestaat. De wens is om te onderzoeken hoe de scheiding van GFT-E verbeterd kan worden door het aanbrengen en verbeteren van de voorzieningen.

12) Juridische check op afvalbeleid Someren (N: € 20.000)

Er is vastgesteld dat het afvalbeleid van Someren op meerdere fronten niet geheel voldoet aan landelijke richtlijnen (LAP3) en regelgeving (Wet Milieubeheer). Er is de behoefte om een specialist een quickscan op het afvalbeleid uit te laten voeren om inzicht en concrete aanbevelingen te verkrijgen.

13) Ondergrondse containers (N: € 15.000)

De gemeente Someren wil een onrechtmatige situatie herstellen. Op sommige locaties wordt de afvalinzameling momenteel georganiseerd door derden, terwijl de gemeente hier verantwoordelijk voor is. Op deze plekken worden ondergrondse containers gebruikt, terwijl het huidige beleid uitgaat van mini-containers. Aangezien inzameling met mini-containers hier waarschijnlijk niet haalbaar is, kan het nodig zijn om ondergrondse inzameling in het beleid op te nemen. Niet alleen lijkt dit onvermijdelijk, maar het sluit ook beter aan bij zowel interne als externe wensen. Bovendien kan een bredere invoering van ondergrondse containers nodig zijn om de afvalinzameling efficiënter te maken.

Budget betreft de onderzoeksfase. Budget voor implementatie wordt aangevraagd middels apart raadsvoorstel.

14) Inzet Reserve BIO Fonds

Projectnaam	Korte omschrijving	Inzet BIO-fonds 2026
Opwaarderen MTB routes en verbeteren biodiversiteit t.p.v. deel Herselse Bossen	Bestaande MTB routes deels verleggen en t.p.v. voormalige vuilstort plaatselijk halfverharden om het MTB gebied aantrekkelijker te maken en verbeteren biodiversiteit door o.a. bloemrijker maken terrein. In 2025 wordt een plan uitgewerkt met reeds beschikbare middelen, voor 2026 aanvullende budget nodig voor de uitvoering.	€ 25.000
Realisatie bloemrijke perken	Gemeente breed de bermen geleidelijk, stap voor stap, om te vormen tot bloemrijke bermen. Dit is ter verbetering van de biodiversiteit, leefomgeving en wateropname in de bodem. In 2025 wordt een plan uitgewerkt met reeds beschikbare middelen, voor 2026 aanvullende budget nodig voor de uitvoering (uitvoering van project loop langer door in tijd).	€ 50.000
Versterken biodiversiteit laanstructuren ("groen-blaauwe dooradering")	Bestaande boomlaanstructuren, stap voor stap, versterken door het aanvullen van bomen en het vervangen van boomsoorten. Dit is ter verbetering van de biodiversiteit en ter mogelijkheid om risico-bomen te vervangen. In 2025 wordt een inventarisatie uitgevoerd met reeds beschikbare middelen, voor 2026 een plan uitwerken. Realisatie kan vervolgens met beschikbare middelen binnen het kostendekkingsplan groen.	€ 10.000
Mildere overgang tussen industrie/kern/buitengebied	Bebouwing aan rand van dorp (met name Someren-Dorp) 'inpakken' met groen om zo de fysieke leefomgeving te vergroenen. In 2025 wordt de inventarisatie uitgevoerd met reeds beschikbare middelen, voor 2025 aanvullend budget nodig voor uitwerking van een plan. De uitvoering daarvan wordt dan gefinancierd met andere middelen (met name GREX-en).	€ 10.000
Aanpak zandwegen gemeente breed	Zoals aangegeven in de concept omgevingsvisie is het van belang om oude zandpaden in ere te herstellen als recreatieve paden, zodat deze makkelijker gebruikt kunnen worden door wandelaars. In 2025 wordt onderzoek uitgevoerd en een plan	€ 25.000

	opgesteld met reeds beschikbare middelen, voor 2026 aanvullend budget nodig voor uitvoering van het plan.	
Realisatie Tiny forrest bij waterberging Laan ten Boomen	Bij een huidig weiland aan de Laan ten Boomen, net buiten de kom, is een waterbergingsvoorziening voorzien (middelen zijn hiervoor beschikbaar). Dit willen we combineren met de aanleg van een Tiny Forrest waarvoor aanvullende middelen nodig zijn.	€ 74.000
Opzetten landschappelijke (cultuurhistorische) waardenkaart	Financiële bijdrage voor het oprichten van een door de ODZOB beheerd portaal (webviewer), waar inwoners, belangstellenden en andere overheden terecht kunnen voor (informatie over) alle cultuurhistorische en landschappelijke waarden van de Gemeente Someren. De cultuurhistorische waardenkaart kan daarnaast dienen als toetsingskader bij de inrichting van zowel de bebouwde als onbebouwde bestemmingen in het buitengebied.	€ 40.000
Totaal (exclusief BTW)		€ 234.000

Per 1 januari 2025 bedraagt de Reserve BIO € 1.044.942. De inzet voor 2025 moet nog verwerkt worden, dit betreft € 342.500. De vrije ruimte in de Reserve BIO bedraagt daarmee € 702.442.